

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4355
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/4/2022

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

4 Απριλίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Λίνα Μενδώνη.

Θέμα: «Ομόφωνη αντίθεση στο σχέδιο νόμου για τη μετατροπή πέντε δημόσιων Μουσείων σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.»

Κυρία Υπουργέ,

Σε έκτακτη συνεδρία που πραγματοποίησε ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων αποφάσισε ομόφωνα ότι απορρίπτει το σχέδιο νόμου που έχει ετοιμάσει η κυβέρνηση για την αποκοπή πέντε Δημόσιων Μουσείων από τον κορμό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας με την μετατροπή τους σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Συγκεκριμένα τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα Μουσεία της χώρας, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης, το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου αποτελούν νευραλγικά τμήματα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας με πολύπτυχη σημασία για τη χώρα. Στην συνέχεια παρατίθεται η πρόσφατη ανακοίνωση του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων ώστε να καταστεί έγκαιρα ευρέως αντιληπτό το μέγεθος του θέματος.

“Το ΔΣ του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων, με απόφαση έκτακτης συνεδρίασης του που πραγματοποιήθηκε στις 29/3/2022, ομόφωνα απορρίπτει το σχέδιο νόμου που έχει ετοιμάσει η κυβέρνηση για την αποκοπή πέντε δημόσιων Μουσείων από τον κορμό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας με την μετατροπή τους σε ΝΠΔΔ.

Το σχέδιο νόμου, που έγινε γνωστό από διαρροές, είναι ακόμη χειρότερο για τα Μουσεία από όσα ως σήμερα είχε εξαγγείλει η κυβέρνηση. Μετατρέπει τα κρατικά Μουσεία σε κυβερνητικά υποχείρια με Διοικητικό Συμβούλιο και Γενικό Διευθυντή που επιλέγονται και διορίζονται από τον εκάστοτε Υπουργό, δεν διασφαλίζει τα δικαιώματα των εργαζόμενων, ενώ προσθέτει αδικαιολόγητα κόστη στον κρατικό προϋπολογισμό με τελικό αποδέκτη τον Έλληνα φορολογούμενο. Η κυβερνητική πρωτοβουλία, η οποία αποκρύφθηκε με απαξιωτικό τρόπο από τους εργαζόμενους/ες στα αρχαιολογικά μουσεία και την Αρχαιολογική Υπηρεσία, ανακοινώνεται μάλιστα σε εποχή πανδημίας και πολέμου, ακρίβειας και επισιτιστικής κρίσης, κατά την οποία πολλά μουσεία του εξωτερικού διακινδυνεύουν την ίδια την ύπαρξή τους, προχωρώντας σε περιορισμό - αναστολή δραστηριοτήτων ή ακόμα και σε περικοπές προσωπικού και κλείσιμο παραρτημάτων τους.

Η κυβερνητική επιλογή υπονομεύει τον ενιαίο χαρακτήρα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και οδηγεί στη διάλυσή της, αποδυναμώνει τον επιστημονικό και παιδαγωγικό ρόλο των Μουσείων, θέτει σε κίνδυνο την επαρκή χρηματοδότηση και στελέχωσή τους, ανοίγει τον δρόμο για την εφαρμογή ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων λειτουργίας τους, με την αύξηση της τιμής των εισιτηρίων και τη διαφαινόμενη κατάργηση των δωρεάν παροχών στους πολίτες (ξεναγήσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, δωρεάν ημέρες, εκδηλώσεις). Ανοίγει το δρόμο για την ανάθεση

κρίσιμων τομέων λειτουργίας τους, που σήμερα εκτελούνται από το προσωπικό των Μουσείων, σε ιδιωτικές εταιρείες, με άμεσα αποτελέσματα τόσο στην ασφάλεια των αρχαιοτήτων όσο και στους εργαζόμενους (λχ τομείς φύλαξης, καθαριότητας, οργάνωσης εκθέσεων, επικοινωνίας), μειώνει τα έσοδα του ΟΔΑΠ, τα οποία στηρίζουν όλους τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία της χώρας, και απειλεί με οριστικό λουκέτο τα μικρότερα μουσεία ανά την επικράτεια.

Η αλλαγή αυτή δεν έχει καμία σοβαρή αιτιολόγηση. Εντύπωση προκαλεί ότι οι «σκοποί» που περιγράφονται στο σχέδιο νόμου ως σκοποί των νέων Μουσείων-ΝΠΔΔ έχουν επιτευχθεί όλοι από τα πέντε μεγάλα δημόσια Μουσεία, με την διοικητική μορφή που έχουν σήμερα ως ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, εδώ και 20 χρόνια: η προστασία και ανάδειξη αρχαιοτήτων, η εξωστρέφεια, οι περιοδικές εκθέσεις, η συνάντηση της πολιτιστικής κληρονομιάς με τη σύγχρονη τέχνη, τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα, η αύξηση της επισκεψιμότητας και πολλές ακόμη δράσεις έχουν καταστήσει τα πέντε δημόσια Μουσεία πρωτοπόρα στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, την υλοποίηση μουσειολογικών και μουσειογραφικών προγραμμάτων, την εκπαίδευση και την έρευνα τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

Την ίδια χρονική συγκυρία η πολιτική ηγεσία δεν ασχολείται με την κάλυψη των αναγκών σε προσωπικό, με αποτέλεσμα μεγάλα διαστήματα κατ' έτος να υπάρχουν κλειστές αίθουσες σε όλα τα μεγάλα και μικρά μουσεία της χώρας! Αντί να θεραπεύσει τα πραγματικά προβλήματα των Μουσείων, η πολιτική ηγεσία ετοιμάζεται να τους αλλάξει διοικητικό καθεστώς, για να διορίσει μια σειρά από «εκλεκτούς» της στη διοίκησή τους.

Εντύπωση επίσης προκαλεί ότι η πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ προσπαθεί να παρουσιάσει ως «δυσλειτουργικά» τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα Μουσεία της χώρας, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης, το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, που λειτουργούν ως υπηρεσίες της ΓΔΑΠΚ, τη στιγμή που το ΑΚΡΟΠΟΛ ΑΚΡΟΣ, το οποίο η ίδια η κυβέρνηση θεσμοθέτησε ως Νομικό Πρόσωπο και μάλιστα Ιδιωτικού Δικαίου από το καλοκαίρι 2020 (Ν. 4708/2020) δεν έχει καν λειτουργήσει! Το ΔΣ διορίστηκε μετά από εικοσιένα μήνες (!) και μέχρι σήμερα δεν έχει επιτευχθεί κανένας από τους ιδρυτικούς σκοπούς του Οργανισμού. Αν συγκριθούν οι εξαγγελίες που έκανε στη Βουλή η Υπουργός κατά την ψήφιση του νομοσχεδίου για το ΑΚΡΟΠΟΛ με την πραγματική κατάσταση σήμερα, γίνεται κατανοητό σε τι συνίσταται η «αποτελεσματικότητα» και η «αξιοπιστία» της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΟΑ και των νομικών προσώπων που συστήνει.

Την ώρα που η κυβέρνηση διαφήμιζε την δήθεν «αποδέσμευση» των δημόσιων Μουσείων από τον κρατικό εναγκαλισμό, ετοιμάζεται να δημιουργήσει έναν ασφυκτικό κυβερνητικό εναγκαλισμό για τα μεγάλα δημόσια Μουσεία της χώρας. Δεν μπαίνει καν στον κόπο να ορίσει τα κριτήρια για τους μετέχοντες σε ΔΣ Μουσείου, ούτε τα προσόντα του Γενικού Διευθυντή, τους οποίους, με τη λογική «ουδεν μονιμότερον του προσωρινού», διορίζει απευθείας και χωρίς διαγωνιστική διαδικασία, η οποία προβλέπεται από τον ν. 4622/2019, που έχει ψηφίσει η ίδια η κυβέρνηση της ΝΔ. Φροντίζει όμως να θεσμοθετήσει ότι όλοι όσοι διοριστούν από την κυβέρνηση θα πληρώνονται με αποζημιώσεις που θα καθοριστούν, εκτός ενιαίου μισθολογίου. Αυτή

και μόνο η ρύθμιση θα κοστίσει στον ελληνικό λαό περισσότερο από μισό εκατομμύριο κατ' έτος, δαπάνη την οποία σκοπίμως αποκρύπτει η Αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η οποία όχι μόνον δεν την αναφέρει αλλά αντιθέτως προβλέπει «μείωση δαπανών». Πώς; Με ποιο τρόπο;

Όλες οι εξαγγελίες της Υπουργού για «διοικητική» και «οικονομική αυτοτέλεια» των Μουσείων διαψεύδονται αμέσως! Άλλωστε, με βάση τα στοιχεία μελέτης που είχε παραγγείλει το ίδιο το Υπουργείο, αποδεικνύεται ότι κανένα Μουσείο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό δεν επιβιώνει χωρίς δημόσια χρηματοδότηση. Απορούμε: η χρηματοδότηση των Μουσείων, που σήμερα αντιμετωπίζεται από την Υπουργό ως «άχθος», αίφνης θα πάψει να είναι βάρος, επειδή θα τη διαχειρίζονται τα διορισμένα από την ίδια την Υπουργό Διοικητικά Συμβούλια;

Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ στοχεύει να αλλάξει τη μουσειακή πολιτική της χώρας, όπως αυτή ακολουθείται τα τελευταία 150 χρόνια, χωρίς κανένα διάλογο ούτε με τους εργαζόμενους-ες στα Μουσεία, ούτε με τους ειδικούς των Μουσείων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ούτε με τις αρμόδιες Υπηρεσίες και τα Συμβούλια του ΥΠΠΟΑ που είναι καθ' ύλην αρμόδια για την μουσειακή πολιτική της χώρας! Θυμίζουμε ότι εκατοντάδες Έλληνες και ξένοι επιστήμονες έχουν στηρίξει την πρωτοπόρα δράση των ελληνικών δημόσιων Μουσείων, ζητώντας από την κυβέρνηση να τα ενισχύσει με προσωπικό και πόρους και διαφωνώντας με την αποκοπή τους από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων, στη συνέχεια των δράσεων από το 2019 για το θέμα, ξεκινά σειρά πολύμορφων αγωνιστικών κινητοποιήσεων και κινήσεων ενημέρωσης του κοινού και των ειδικών, ζητώντας από την κυβέρνηση να μην κατατεθεί το σχέδιο νόμου, αλλά να ανοίξει ένας πραγματικός και ανοιχτός διάλογος για το παρόν και το μέλλον των Μουσείων και συνολικά την μουσειακή πολιτική της χώρας.”

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται η κ. Υπουργός:

- Προτίθεστε να αναβάλετε την κατάθεση του σχεδίου νόμου και να εκκινήσετε άμεσα έναν ουσιαστικό δημόσιο ανοιχτό διάλογο για το παρόν και το μέλλον των Μουσείων και συνολικά για τη μουσειακή πολιτική της χώρας;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α΄ Αθηνών